

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Severi Hietala

Puhallinsektiosoiton ABC

Mikä tekee hyvän puhallinsektion ja miten harjoitella sektiosoittoa?

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

17.5.2021

Tekijä(t) Otsikko	Severi Hietala Puhallinsektiosoiton ABC Mikä tekee hyvän puhallinsektion ja miten harjoitella sekti- osoittoa?
Sivumäärä Aika	32 sivua + 2 liitettä 17.5.2021
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Soiton- ja laulunopetus, saksofoni
Ohjaajat	Antti Rissanen, MuT Annu Tuovila, MuT
<p>Opinnäytetyöni käsittelee puhallinsektiossa soittamista ja sen eri osa-alueita, kuten intonaatiota, fraseerausta ja nuotinlukutaidon kehittämistä. Olen kiinnostunut puhallinsektioista ja niissä soittamisesta, mutta en ole löytänyt juuri mitään tietoa, joka keskittyisi kertomaan sektiosoittamisesta. Myös puhallinsoittajien opinnot keskittyvät paljon solististen asioiden kehittämiseen, eikä sekti-osoittoa kiinnitetä paljoa huomiota, vaikka sektiosoittaminen on monille tärkeä työllistymiskeino opintojen jälkeen. Halusin luoda tietopakettin, joka kertoo puhallinsektion soittamisesta, sektiossa soittamisesta, sektiolle soittamisesta ja sektion äänittämisestä. Lisäksi kehitin kahdeksan erilaista harjoitusta, jotka kehittävät esimerkiksi intonaatiota, kolmisointujen virittämistä ja rytmiä.</p> <p>Opinnäytetyöni perustuu haastatteluihin, ammatillisiin keskusteluihin, artikkeleihin ja videoihin sekä omiin kokemuksiini puhallinsektiossa soittamisesta. Haastattelin asiantuntijoina Suomen eturivin ammattilaisia Jukka Eskolaa ja Aleksi Ahoniemeä sekä ääniteknikko Joona Pirilää. Lisäksi sain Antti Rissaselta työhöni sisällön ohjausta.</p> <p>Harjoitukset keskittyvät kehittämään yhteissoitossa tarvittavia valmiuksia. Olen jakanut harjoitukset kahteen kategoriaan: rytmiä ja fraseerausta kehittäviin ja intonaatiota kehittäviin harjoituksiin. Niitä voi harjoitella yksin tai ryhmänä. Opinnäytetyössäni esiin nousseet osa-alueet, kuten fraseeraus ja intonaatio ovat loppujen lopuksi perusasioita, jotka täytyy hallita ammattitasolla. Ammattitaidon lisäksi soittajien välisellä vuorovaikutuksella ja työhistorialla on merkitystä. Tunnetut sektiöt ovat luoneet oman soittotyylin, josta heidät tunnetaan.</p> <p>Uskon, että työtäni voisi hyödyntää erilaisissa opetustilanteissa, kuten soittotunneilla ja oppilaitosten puhallinyhtyeiden sektioharjoituksissa. Opinnäytetyöni toimii myös tietopaketina kaikille muusikoille, jotka eivät ole puhallinsoittajia, mutta haluaisivat tietää aiheesta enemmän.</p>	

Avainsanat	Puhallinsektio, viritys, fraseeraus, prima vista, puhaltimet
------------	--

Author Title	Severi Hietala ABC of Horn Section Playing: What Makes a Good Horn Section and How to Practice?
Number of Pages Date	32 pages + 2 appendices 17 May 2021
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation Option	Music Pedagogy, Saxophone
Supervisors	Antti Rissanen, DMus Annu Tuovila, DMus
<p>This thesis is about playing in a horn section and its different elements, such as intonation, phrasing and sight-reading. Literature on playing in a horn section is scarce. Also, wind instrument studies focus on developing soloist skills and do not pay attention to section playing, even though it is an important employment opportunity. Therefore, I wanted to create an information package on the instruments of the horn section, how to play in it, how to arrange for horn section and how to record it. In addition, I created eight exercises to improve, for example, playing in tune, how to tune triads and how to strengthen the groove.</p> <p>The theoretical base consists of articles, professional discussions, videos and my own experiences. I also interviewed top professional musicians Aleksi Ahoniemi, Jukka Eskola and sound engineer Joona Pirilä. In addition, I got guidance from Antti Rissanen for the content.</p> <p>My exercises concentrate on improving skills in section playing. I have divided exercises into two categories: phrasing and rhythmic exercises and intonation exercises. You can use these exercises by yourself or with a group. However, horn section playing is not only about basic skills such as getting phrasing and intonation right. Well-known horn sections have created their distinctive style, because the players have good interaction skills and a long history of playing together.</p> <p>I believe that teachers can use my information package and exercises in different teaching situations such as music lessons and sectional rehearsals. My thesis might be helpful also for musicians, who are not wind players, but would like to know more about the subject.</p>	
Keywords	Horn section, intonation, phrasing, prima vista, wind instruments

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tärkeitä puhallinsektioita	3
2.1	Tower of Power	3
2.2	Jerry Hey Horns	3
2.3	The Phenix Horns	4
2.4	The Memphis Horns	5
2.5	The J.B. Horns	5
2.6	The Brecker Brothers	5
2.7	The Funk Brothers	6
2.8	Chicago	6
2.9	The Blues Brothers	7
3	Puhallinsektion tyypilliset soittimet	7
3.1	Trumpetti	7
3.2	Pasuuna	9
3.3	Saksofoni	10
4	Sektiossa soittaminen	13
4.1	Kuunteleminen	13
4.2	Fraseeraus ja rytminen tulkinta	13
4.3	Virittäminen	14
4.4	Nuotinluku	15
5	Sovittaminen, äänittäminen ja miksaaminen	17
5.1	Puhaltimien sovittaminen	17
5.2	Puhaltimien äänittäminen ja miksaaminen	19
6	Harjoitukset	21
6.1	Rytmiä ja fraseerausta kehittävät harjoitukset	21
6.1.1	Kuudestoistaosat yhtenäisiksi	21
6.1.2	Rytmi ja fraseeraus imitoimalla kuntoon	22
6.1.3	Fraasin rakennus ääni ääneltä	23
6.1.4	Stemmat kuntoon laulamalla	23
6.1.5	Fraseerauskuuri	23
6.2	Virettä kehittävät harjoitukset	25
6.2.1	Äänen korkeuden nostaminen ja laskeminen	25

6.2.2	Intervallit vireeseen	25
6.2.3	Soinnut kuntoon	26
7	Pohdinta	27
	Lähteet	29
	Liitteet	
	Liite 1. Tiedote opinnäytetyöstä	
	Liite 2. Suostumus tutkimukseen osallistumisesta –lomake	

1 Johdanto

Saksofonin soittajana koen puhallinsektiossa soittamisen tärkeäksi osaksi omaa työkenttääni. Puhallinsoittajat tekevät suuren osan keikoistaan puhallinsektion jäsenenä, jolloin heidän tehtävänään on luoda yhdessä uusi soiva elementti bändin tai orkesterin musiikkiin.

Puhallinsektiossa soittamisesta puhutaan omasta mielestäni melko vähän ja sen merkitys puhallinsoittajien työllistymiseen jää yleensä taka-alalle. Itse koen saaneeni myös niukan määrän opetusta kyseisestä aiheesta. Puhallinsoittimien opetus keskittyy pop/jazz-musiikin saralla hyvin usein solististen valmiuksien harjoitteluun. Se on tietysti tärkeää ja kehittävää, mutta se ei yksinään vastaa puhaltajien toimenkuvaa työelämässä, sillä siihen liittyy myös sektiossa soittamista.

En ole löytänyt sektiosoittoon liittyvää tutkimusmateriaalia tai oppaita. Olen itse ollut jo pitkään kiinnostunut sektiosoittoamisesta ja siitä, mikä tekee hyvän sektiosoittoajan ja puhallinsektion. Tarkoitukseni on tarkastella erilaisia puhallinsektiossa soittamiseen liittyviä asioita, kuten intonaatiota ja fraseerausta ja esitellä puhallinsektiota soittajille, joilla ei ole ymmärrystä puhaltimista ja niiden soittamisesta.

Olen itse ollut usein tilanteessa, jossa yhtye tai bändi kaipaa puhallinsektiota, mutta he eivät välttämättä tiedä millaista sektiota he tarvitsevat tai millaista materiaalia puhaltajat soittavat. Kompisoittajat eli kitaristit, basistit, rumpalit sekä kosketinsoittajat, kokevat puhallinsoittimet yleensä vieraiksi ja erikoisiksi instrumenteiksi, joiden kanssa työskenteleminen saattaa tuntua haastavalta, jos oma tieto puhaltimista on puutteellista. Pyrkimykseni on lisätä komppisoittajien tietoja puhallinsoittimista.

Toinen tavoitteeni on luoda erilaisia harjoitustekniikoita, joiden avulla puhallinsektio voi harjoitella keskenään. Usein sektion treenatessa tulee vastaan tilanteita, joissa olisi hyvä tietää vaihtoehtoisia harjoitustekniikoita erilaisten musiikillisten ilmiöiden harjoitteluun. Harjoitusteni tarkoitus on antaa uusia ajatuksia ja virikkeitä puhallinsektion harjoitteluun.

Valitsemastani aiheesta ei löydy suuremmin tietoa kirjoista, joten tärkeimmäksi tutkimusmenetelmäksi muodostuivat haastattelut. Päädyin haastattelemaan alalla työskenteleviä

kokeneita soittajia ja selvittämään heidän avullaan puhallinsektiossa soittamista. Haastattelut osoittautuivat erittäin arvokkaiksi, sillä ne vahvistivat ja monipuolistivat omia käsityksiäni sektiosoittoon liittyen ja antoivat suuntaa siihen, mitä asioita haluan opinnäytetyössäni jakaa muille.

Ennen varsinaisia haastatteluja pohdin apukysymyksiä haastatteluja varten. Halusin, että minulla on jotain pohjaa, johon tukeutua haastattellessani. Haastatteluja varten minun piti saada haastateltavilta kirjalliset suostumukset, joissa haastateltavat sitoutuvat mukaan opinnäytetyöhön. Suostumuksen lisäksi lähetin tiedotteen, jossa taustoitin opinnäytetyötäni. Itse haastattelut toteutettiin joko Zoomin välityksellä tai kasvotusten tavaten. Äänitin haastattelut ja kuuntelin ne myöhemmin uudestaan, minkä jälkeen litteroin ne osittain.

Olen myös jatkuvasti keskustellut aiheesta omien kollegoiden ja opettajien kanssa. Tämä ammatillinen keskustelu on ollut yksi merkittävä tapani tutkia aihetta. Ajatusten jakaminen on tuonut paljon uusia näkökulmia aiheeseen. Olen ammatillisten keskustelujen kautta saanut tietoa eri puhallinsektioista, soittajista ja mahdollisista lähteistä.

Opinnäytetyöni sisältää myös harjoituksia, jotka sopivat kaiken tasoille soittajille sektiosoitamisen harjoittelemiseksi joko yksin tai ryhmässä. Harjoitukset keskittyvät sektiosoiton eri osa-alueiden kehittämiseen. Näitä käsitellään tarkemmin neljännessä luvussa. Kehitin harjoituksia keräämieni tietojen pohjalta ja yritin keksiä uusia tapoja yhteisharjoitteluun. Jaoin soittamisen erilaisiin osa-alueisiin ja kehitin harjoituksia näiden osa-alueiden ympärille. Keskustelin harjoituksista kollegoideni kanssa ja esittelin ne myös Antti Rissaselle, joka toimi opinnäytetyöni sisällönohjaajana.

Johdannon jälkeen opinnäytetyöni käsittelee historiallisesti merkittäviä puhallinsektioita ja niiden tärkeimpiä levytyksiä. Kerron lyhyesti jokaisen sektorin historiasta ja niiden tunnuspiirteistä. Merkittävien sektioiden jälkeen puhutaan puhallinsektioiden tyypillisistä soittimista, joita ovat trumpetti, pasuuna ja saksofoni. Kolmas luku kertoo perustietoa näiden soittimien soittamisesta, niille kirjoittamisesta ja niiden erilaisista käyttötarkoituksista puhallinsektiossa. Neljäs luku käsittelee puhallinsektiossa soittamista ja sen eri osa-alueita, joita ovat fraseeraus, kuuntelu, viritys, nuotinluku ja prima vista. Sektio tarvitsee soittaakseen sille toimivan sovituksen eli ”arrin”. Työni viides luku käsittelee soittamista, äänittämistä, mikittämistä ja miksaamista.

2 Tärkeitä puhallinsektioita

Puhallinsektiot ovat muodostuneet nykyiseen malliinsa vuosikymmenten saatossa. On olemassa tietynlaisia sektiomalleja, jotka koostuvat tietyistä puhaltimista ja joilla kaikilla on ominainen äänenvärinsä. Populaarimusiikin historiasta voidaan nostaa esiin useita merkittäviä puhallinsektioita, jotka ovat osallistuneet kuuluisien ja arvostettujen levytysten tuotantoon. Näille jokaiselle puhallinsektiolle on muodostunut oma soittotyyli eli tunnistettava soundi (Ahoniemi 2020).

Kaikki tärkeät puhallinsektiot ovat soittaneet pitkään yhdessä ja soittajien välillä on muodostunut vahva side. Soittajat tietävät toistensa tyylin soittaa ja heille on kehittynyt yhteinen tapa soittaa, mikä helpottaa musiikin tekemistä. (Eskola 2020.) Monet näistä tunnetuista sektioista tulevat myös Yhdysvaltojen eri osavaltioista. Eri alueilla on soitettu eri tavalla, mikä vaikuttaa sektioiden soiton tyyliin (Ahoniemi 2020).

2.1 Tower of Power

Tower of Power on yhdysvaltalainen funk-yhtye ja puhallinsektio, joka on perustettu vuonna 1968 Kalifornian Oaklandissa (Tower of Power 2020a). Yhtyeen perustaja on tenorisaksofonisti Emilio Castillo, jonka lisäksi yhtyeen sektioon kuuluu kaksi trumpetistia, baritoni- ja tenorisaksofonisti. Sektio on soittanut monien kuuluisien artistien ja yhtyeiden rinnalla, joita ovat mm. Elton John, Rod Stewart, Santana, Huey Lewis And The News sekä B.B. King (Tower of Power 2020b). Tower of Powerin yhdeksi tunnistettavaksi piirteeksi voidaan nostaa baritonisaksofonin läpileikkaava soundi. Baritonisaksofonilla on yleensä oma itsenäinen rooli muihin puhaltimiin nähden. Tämä on kuultavissa hyvin esimerkiksi yhtyeen kappaleesta nimeltä "Soul Vaccination" (Tower of Power 2020c) tai kappaleesta "What is Hip?".

2.2 Jerry Hey Horns

Jerry Hey Horns on yhdysvaltalainen puhallinsektio, joka tunnetaan myös nimellä Seawind Horns. Seawind-nimi juontaa juurensa yhtyeeseen, joka toimi Havaijilla ennen kuin Jerry ja yhtyeen muusikot muuttivat Los Angelesiin. Sektio on tullut tunnetuksi yhteistyöstään Quincy Jonesin kanssa, mikä alkoi Brothers Johnsonin "*Blam!*" -levytyksestä. Yhteistyö on jatkunut aina tähän päivään asti, ja merkittävimpana yhteistyön tuloksena voidaan mainita Michael Jacksonin "*Off The Wall*". (Allen 2016; Reeves 2015.)

Jerry Hey Horns on soittanut vaihtelevalla kokoonpanolla, mikä erottaa sen monista muista sektioista, jotka ovat pysyneet aina samoina. Heyllä on ollut omat luottosoittajat, jotka ovat vaihtuneet levytysten välillä. Hän on kirjoittanut itse puhallinsovitukset jokaista levytystä varten, mikä on varmasti vaikuttanut siihen, millaisen sektion hän on halunnut. Osassa sovituksia hän käyttää myös flyygelitorvia ja huiluja, jonka voi kuulla esimerkiksi Michael Jacksonin ”Rock With You” –kappaleesta.

Jerry Hey Horns kuulostaa yleensä todella suurelta ja massiiviselta. Saundista erottuu hyvin vaskien ominainen äänenväri, jota voisi kuvailla ”peltiseksi” ja ”metalliseksi”. Heylla on myös paljon sovituksia, joissa on mukana ainoastaan vaskipuhaltimia. Näissä sovituksissa tämä vaskipuhaltimien ominainen saundi vielä korostuu. Tämä on kuultavissa esimerkiksi Al Jarreun ”Boogie Down” –kappaleessa. Hänen kirjoitustyyliinsä kuuluvat myös laajat hajoitukset ja suuren sektion massiivinen unisono.

2.3 The Phenix Horns

The Phenix Horns on yhdysvaltalainen puhallinsektio, joka tunnetaan parhaiten yhteistyöstä Earth, Wind & Firen ja Phil Collinsin kanssa. Sektion muodostivat pasunisti Louis Satterfiel, saksofonisti Don Myrick ja trumpetistit Rahmlee Michael Davis sekä Michael Harris. (The Phenix Horns 2020a.) Sektio sai alkunsa, kun Maurice White perusti jazz-yhtyeen nimeltä The Pharaohs. Yhtyeen riveihin päätyivät soittamaan myös pasunisti Satterfield, trumpetisti Davis sekä saksofonisti Myrick. Myöhemmin tästä yhtyeestä kehittyi Earth, Wind & Fire, jonka puhallinsektion muodostivat Satterfield, Davis, Myrick ja uusi trumpetisti Michael Davis. (The Phenix Horns 2020b.) Sektio on levyttänyt mm. BB-Kingin, Muddy Watersin, The Jacksonsin, Phil Collinsin ja Earth, Wind and Firen kanssa (The Phenix Horns 2020c).

Sektion saundi on ”ilmava” ja ”kevyt”, sillä sektio on melko diskanttivoittainen, koska soitinnus on yleensä kaksi trumpettia, alttosaksofoni ja pasuuna. Sektio soittaa todella tiukasti ja selkeästi fraseeraten, mutta se ei ole yhtä ”aggressiivisen” kuuloinen kuin Jerry Heyn sektio. Sektion soittoa kuulee hyvin esimerkiksi Phil Collinsin livetaltioinnilta kappaleesta ”Hand in Hand” (The Phenix Horns 2020d) tai Phil Collinsin albumilta ...But Seriously.

2.4 The Memphis Horns

The Memphis Horns on yhdysvaltalainen puhallinsektio, jonka muodostivat saksofonisti Andrew Love ja trumpetisti Wayne Jackson. Love ja Jackson päätyivät molemmat työskentelemään Stax Records –nimiselle levy-yhtiölle, mistä alkoi vuosikymmeniä kestävä yhteistyö ja ystävyys. He soittivat aluksi pääasiassa Staxin artistien albumeille, mutta myöhemmin he päätyivät soittamaan monien maailmanluokan artistien ja yhtyeiden, kuten esimerkiksi Stingin, Billie Joelin ja U2:n, albumeille. (The Memphis Horns 2020a; The Memphis Horns 2020b.)

The Memphis Hornsin soittoa voisi kuvailla ”juurevaksi” ja ”rosoiseksi”, sillä sen saundi ei ole yhtä ”siloteltu” monien muiden merkittävien sektioiden rinnalla. Sektion juurevuus kumpuaa ehkä Staxin tyylistä, ja tätä ”juurevaa” soundia voi kuulla esimerkiksi Otis Reddingin ja Carla Thomasin ”Knock on Wood” –kappaleesta. Hyviä esimerkkejä Staxin ulkopuolelta ovat mm. Stingin ”I Hung My Head” tai Peter Gabrielin ”Sledgehammer”.

2.5 The J.B. Horns

The J.B. Horns on yhdysvaltalainen puhallinsektio, joka on ollut osa legendaarisen funk-laulaja James Brownin taustabändiä. Sen muodostivat saksofonistit Alfred ”Pee Wee” Ellis ja Maceo Parker sekä pasuunisti Fred Wesley. (Ankeny, J. The J.B. Horns.) Sektio tunnetaan sen rytmikkästä ja riffi-pohjaisesta soitosta, jota voi kuulla esimerkiksi James Brownin kappaleella ”Coldswat”. Brownin musiikki perustuu vahvaan grooveen ja toistoon, mikä tekee siitä hypnoottista ja jopa hieman alkukantaisen kuuloista. Sektiossa ei myöskään ole trumpettia, joka antaa sektiolle oman poikkeavan sointivärinsä. Sektio on soittanut myöhemmin myös itsenäisenä bändinä ilman Brownia soittaen Brownin ja bändin soittajien omaa tuotantoa. Sektio on esiintynyt mm. The Metersin kanssa.

2.6 The Brecker Brothers

The Brecker Brothers on veljesten Randy ja Michael Breckerin muodostama yhtye, mutta heidät tunnetaan myös puhallinsektiona. Trumpetisti Randy Brecker ja tenorisaksofonisti Michael Brecker ovat soittaneet useiden huippuartistien taustalla, joita ovat mm. Horace Silver, Chaka Khan ja Hal Galper. He ovat olleet myös osana monia suurempia sektioita, jotka on kasattu jotakin levytystä tai keikkaa varten. Mainittavina voidaan pitää esimerkiksi Frank Zappan ”Zappa in New York” tai Elton Johnin ”Blue Moves” –albumi. (The

Brecker Brothers 2021a ja The Brecker Brothers 2021b.) Sektio on hyvä esimerkki klassisesta kahden puhaltimen sektiosta, josta saa aikaan tarvittavan sektiosaundin. Tämä on kuultavissa mm. The Brecker Brothersin kappaleessa "Not Ethiopia".

2.7 The Funk Brothers

Yhdysvaltalaisella Motown -levy-yhtiöllä oli oma studioyhtye nimeltä The Funk Brothers, jossa oli mukana iso puhallinsektio, jota voi kuulla kaikilta levy-yhtiön artistien levyiltä. Näitä artisteja ovat mm. The Supremes, Stevie Wonder, The Temptations, The Marvelettes, Marvin Gaye, Diana Ross, The Miracles, The Four Tops ja The Jackson 5. The Funk Brothersin puhallinsektion muodostivat detroitilaiset sessiomuusikot. The Funk Brothers ei saanut samanlaista näkyvyyttä kuin yhtiön artistit, joiden taustalla yhtye soitti vuosina 1959-72 ennen yhtiön muuttoa Los Angelesiin. Yhtye on soittanut useammalla listaykkösellä kuin The Beach Boys, The Rolling Stones, Elvis ja The Beatles yhteensä. Myöhemmin yhtyeen merkityksellistä uraa tuotiin esille muun muassa dokumenttielokuvassa *Standing in the Shadows of Motown* (2002.) The Funk Brothersin puhallinsektion rouheaa saundia voi kuulla esimerkiksi The Temptationsin kappaleesta "My Girl".

2.8 Chicago

Chicago-yhtye perustettiin vuonna 1967 Chicagossa. Yhtye on äänittänyt 37 albumia, joita on myyty yhteensä 100 miljoonaa kappaletta. Se on yksi kaikkien aikojen pisimpään yhtäjaksoisesti toimineista ja myydyimmistä yhtyeistä. (Chicago 2021a.) Yhtyeen alkuperäisen puhallinsektion muodostivat pasunisti James Pankow, trumpetisti Lee Loughnane ja saksofonisti Walter Parazainer. Tuuraajia lukuun ottamatta tämä kokoonpano pysyi samana aina vuoteen 2018, kunnes Walter Parazainer jätti yhtyeen kiertuekokoonpanon terveydellisistä syistä. (Chicago 2021b.)

Vahvat puhallinsektio-osuudet ovat yksi tunnistettava erikoispiirre, joka erottaa yhtyeen monista muista samassa genressä toimivista yhtyeistä. Puhallinosuudet ovat monesti merkittävässä osassa kappaleita ja miksattuna "pintaan", minkä voi kuulla esimerkiksi kappaleesta "25 or 6 to 4".

2.9 The Blues Brothers

The Blues Brothers –yhtye sai alkunsa koomikoiden John Belushin ja Dan Aykroydin toimesta, kun he esittivät musiikkisketsin Saturday Night Live –show’ssa. Ohjelman musiikillinen tuottaja Howard Shore ehdotti, että he kutsuisivat itseään Blues Brothers –nimellä. Tässä ensiesityksessä heitä säesti ohjelman oma taustayhtye, jonka pohjalta kiertuekokoontulo muodostettiin. Tämä kokoonpano äänitti albumin ja esiintyi yhtyeen nimeä kantavassa kulttielokuvassa. Yhtyeen toiminta kuitenkin päättyi jo vuonna 1982, kun Belushi kuoli huumeisiin. Kokoonpano on kuitenkin levyttänyt myös myöhemmin ja esiintynyt toisessa yhtyeen nimeä kantavassa elokuvassa Blues Brothers 2000. Yhtyeessä on puhallinsektio, johon kuuluvat pasunisti Tom Malone, saksofonisti Lou Marine, trumpettisti Alan Rubin ja saksofonisti Tom Scott. (Wawzenek 2018.)

Myös suomalaisessa populaarimusiikissa on käytetty puhaltimia. Suomalaisia puhallinsektioita tai artisteja, joilla on puhallinsektio, ovat muun muassa Sami Pitkämön Orkesteri (myös olemassa laajempi kokoonpano SPO 11, jossa mukana baritonisaksofoni), SUOMILOVE orkesteri, Kallio Horns, Elastinen, Cheek, Dallapé, Paula Koivuniemi, J. Karjalainen & Mustat Lasit, Popeda ja Mamba.

3 Puhallinsektion tyypilliset soittimet

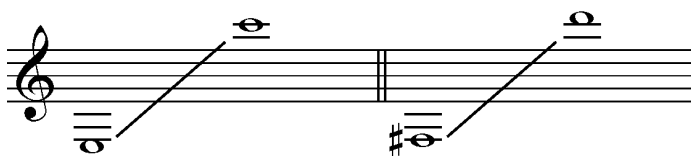
Puhallinsektion voi muodostaa kaksi tai useampi tässä luvussa käsitellyistä instrumenteista. Sektiossa voi olla mukana myös vaihtosoittimia, joita ovat trumpetteilla flyygeli-torvet ja saksofonisteilla huilut ja klarinetit. Kahden puhaltajan sektiossa käytetään usein soitinyhdistelmiä tenorisaksofoni ja trumpetti tai alttosaksofoni ja pasuuna.

3.1 Trumpetti

Trumpetti toimii yleensä sektion lead-soittimena (engl. *johtaa*), joka soittaa sovitetun sat-sin korkeinta ääntä. Trumpetti kuuluu vaskisoittinten perheeseen ja on vaskisoittimista korkeäänisiin. Trumpetteja on useita eri vireisiä, mutta yleisin ja käytetyin on Bb-vireinen trumpetti. Se on transponoiva instrumentti. Tämä tarkoittaa sitä, että se soi yhden sävel-askeleen alemmaa kuin piano tai kitara, joten sille täytyy kirjoittaa yhtä sävelaskelta korkeammalle.

Trumpetti koostuu kuppimaisesta suukappaleesta, putkesta, venttiilikoneistosta, triggeristä ja kellosta. Trumpettia soittaessa ääni tuotetaan puhaltamalla ja päristämällä huulia suukappaletta vasten. Halutulla taajuudella tapahtuva päristely saa ilmapatsaan värähtelemään, instrumentti resonoi ja ääni syntyy. Venttiilikoneiston tehtävänä on muuttaa värähtelevän ilmapatsaan pituutta. Tämä aistitaan eri sävelkorkeuksina. (Trumpet 2021.)

Trumpettia on alkujaan käytetty merkkiäänien eli signaalien ja fanfaarien soittamiseen, mutta myöhemmin siitä kehittyi orkesteri- ja soolosoitin. Alkujaan trumpetit olivat venttiillittömiä luonnontorvia, joilla voitiin soittaa vain yhtä yläsävelsarjaa. Myöhemmin niihin lisättiin venttiilit, mikä mahdollisti putken pituuden säätelämisen ja eri yläsävelsarjojen soittamisen. Seitsemän erilaista yläsävelsarjayhdistelmää mahdollistaa kromaattisen asteikon soittamisen. (Saarinen 2015.)

Kuvio 1. Trumpetin ääniala soivana ja kirjoitettuna (Ruippo 2008).

Luonnolliset fraasit liikkuvat saman rekisterin alueella eivätkä ne sisällä kovin isoja intervaleja. Fraasien sisäiset laajat intervallihypyt pakottavat trumpetistin hyppimään yläsävelsarjassa, jolloin osumatarkkuus heikkenee. Viereiseen yläsäveleen osuminen tunnetaan yleisesti "kiksinä".

Vaskisoittimen soittaminen on fyysisesti raskasta ja siksi trumpetti- ja pasuunastemoissa on hyvä olla tarpeeksi taukoja. Riittävä tauotus edesauttaa onnistuneeseen lopputulokseen.

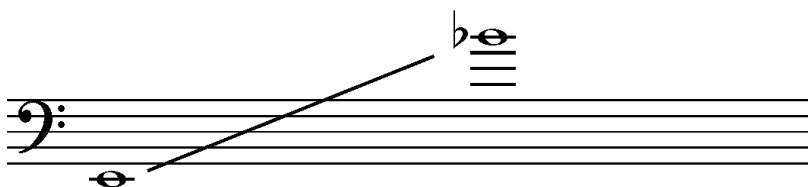
Flyygelitorvi on trumpetistien sivusoitin, jota käytetään, kun halutaan pehmeämpää ja kuulaampaa sointiväriä. Flyygelitorven ääniala on lähes sama kuin trumpetin, mutta ylääänten hallitseminen on haastavampaa kuin trumpetissa.

Vaskisoittimissa voidaan käyttää sordiinoja sointivärien muuttamiseksi. Niitä on useita erilaisia, joista käytetyimpiä ovat harmon-sordiino (engl. harmon mute), kuppisordiino (engl. cup mute), piikkisordiino (engl. straight mute) ja plungerisordiino (engl. plunger mute). (Trumpet 2021.)

3.2 Pasuuna

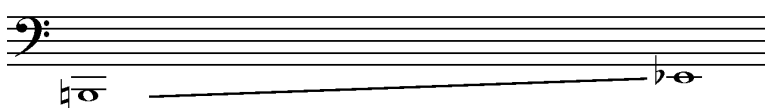
Pasuuna on Bb-vireinen vaskipuhallin, jolle kirjoitetaan C-vireisenä bassoklaaviin (Trombone 2021). Se koostuu kuppimaisesta suukappaleesta, luistista eli slaidista ja kello-osasta (Turun Filharmoninen Orkesteri 2020). Pasuuna eroaa trumpetista siinä, että pasuunassa putken pituutta säädellään slaidilla, kun trumpetissa tätä säädellään venttiileillä. Slaidi koostuu kahdesta päällekkäisestä putkesta. Niistä päällimmäinen liikkuu portaattomasti sisemmän päällä ja vaikuttaa sävelten korkeuteen pidentämällä ja lyhentämällä putken kokonaispituutta. Slaidi jaetaan seitsemään asemaan (vetoon), joita vaihtelemalla saadaan tietyn korkuisia säveliä. Slaidi mahdollistaa pasuunan portaattoman äänenkorkeuden säätelämisen eli liukumisen ääneltä toiselle (ital. *glissando*). Mikään muu puhallinsoitin ei voi tehdä vastaavanlaista portaattonta glissandoa. Tämä tekee pasuunasta uniikin instrumentin.

Myös pasuunassa voidaan käyttää samoja sordiinoita kuin trumpetissa. Ne värittävät soivaa ääntä (saundia) ja hiljentävät äänenvoimakkuutta (Trombone 2021). Toinen yhtäläisyys trumpettiin ovat luonnolliset fraasit, jotka sisältävät isommat intervallit alarekisterissä ja pienemmät ylärekisterissä.

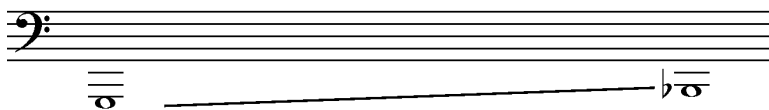

Kuvio 2. Suoran tenoripasuunan perusrekisteri (Ruippo 2008).

Rytmimusiikissa ja torvisektioissa käytetyin pasuuna on suora tenoripasuuna, jonka saundi sopii hyvin yhteen trumpetin ja saksofonin kanssa. Tenoripasuunoita on eri kokoisia ja niissä voi olla myös kvarttiventtiili, joka mahdollistaa soittamisen matalammassa rekisterissä (kuvio 3). Orkestereissa ja big bandeissa käytetään myös bassopasuunaa. Bassopasuunassa kvarttiventtiilejä on joko yksi tai kaksi, ja sen rekisteri yltää huomattavasti alemmas kuin tenoripasuunan – jopa kontra B:hen.

Kuvio 3. Tenoripasuunan kvarttiventtiilillä soitettava rekisteri

Kuvio 4. Suoran tenoripasuunan pedaaliarekisteri

Pasuunaa voi soittaa esimerkiksi vaskimaisen iskevästi tai sellomaisen pehmeästi ja sillä on mahdollista soittaa laajalla dynamiikalla. Pasuuna tuo sektiosaundiin pehmeyttä, ja se toimii sektiosaundin ”liimana”. Se myös saa sektion kuulostamaan suuremmalta. Tenoripasuunan alarekisteriä ja pedaaliääniä voi käyttää voimistamaan bassofunktiota (kuvio 4).

Pasuunalle kirjoittaessa on hyvä muistaa, että alarekisterin nopeat kromaattiset liikkeet ovat haastavia (esimerkiksi suuresta Bb:stä B:hen).

Sektiossa pasuunan rooli voi olla esimerkiksi:

- Alimman äänen soittaminen kolmen puhaltajan sektiossa (yleensä terssi tai septimi)
- Trumpetin tuplaaminen oktaavia alemmaa
- Trumpetin tuplaaminen samasta oktaavialasta, jolloin saadaan käyrätorven omainen saundiefekti (ns. ”LA-saundi”)
- Basson tuplaaminen
- Pasuunaa voi käyttää myös melodiasoittimena ja/tai unisonossa tenorisaksofonin kanssa

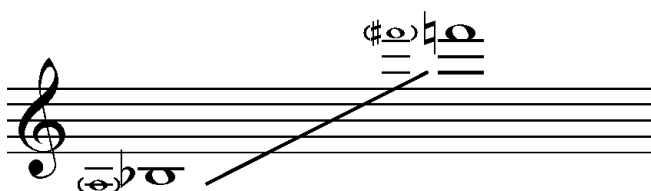
3.3 Saksofoni

Saksofoni on tyypillisesti sektion keskirekisterissä soitettava puhallin. Saksofoni kuuluu puupuhaltimiin ja tarkemmin määriteltynä yksöisruokolehtisiin puupuhaltimiin kuten klarinetti. Sen kehitti belgialainen soitinrakentaja Adolphe Sax 1840-luvulla patentoiden saksofonin vuonna 1846. Saksofonia pidetäänkin nuorena ja uutena soittimena.

Saksofoni koostuu viidestä osasta, joista se kootaan soitettavaksi: rungosta, kaulasta, suukappaleesta, kiristimestä ja ruokolehdestä. Sen kartiomainen poraus yhdistettynä ruokolehteen ja läppiin pohjautuvaan sormitusmekanismiin tekee siitä uniikin soittimen. (Teal 1963.)

On olemassa useita erilaisia saksofoneja, mutta käytetyimmät ovat sopraano-, alto-, tenori- ja baritonisaksofonit. Kaikki edellä mainitut saksofonit ovat transponoivia instrumentteja, kuten trumpetti tai klarinetti. Transponointi johtuu niiden virityksestä, joka on joko Bb tai Eb riippuen siitä, mikä saksofoni on kyseessä (sopraano ja tenori ovat Bb-vireisiä – alto ja baritoni Eb-vireisiä). Saksofonit soivat eri korkeuksilta, mutta silti ne kaikki kirjoitetaan g-avaimelle transponoituina. Niiden kirjoitettu rekisteri on pienestä Bb:stä kolmiviivaiseen F:ään. Poikkeuksena tästä, osalla baritonisaksofoneista on mahdollista soittaa kirjoitettu pieni a (soiva suuri C) ja useilla moderneilla saksofoneilla kolmiviivainen Fis (kuvio 5). Saksofonilla on mahdollista tuottaa myös normaalin rekisterin yläpuolisia säveliä eli altissimo-ääniä. Altissimo-rekisterissä soittaminen on haastavaa ja siksi sen käyttäminen soveltuu paremmin efektiksi kuin sektiassa soittamiseen.

Kuvio 5. Saksofonien kirjoitettu ääniala (Teal 1963).

Saksofonia voisi luonnehtia monipuoliseksi soittimeksi, jota käytetään paljon musiikin eri tyylisuunnissa. Instrumentin mukautuvaa sointiväriä ja teknistä ketteryyttä voidaan pitää sen monipuolisuuden syinä. Toisin kuin vaskipuhaltimissa, sitä on mahdollista soittaa pidemmän aikaa yhtäjaksoisesti. Jokaisella soittajalla on oma saundinsa, jota voi muokata tilanteeseen sopivaksi.

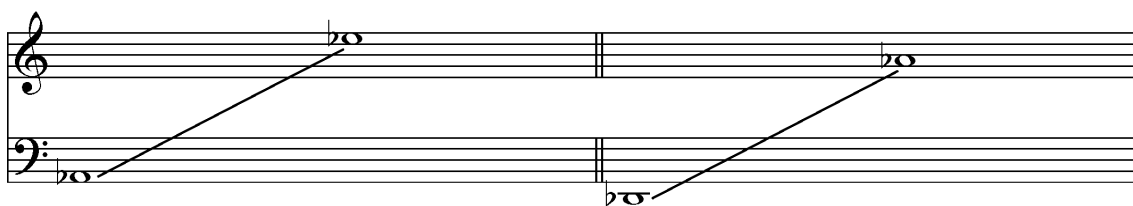
Saksofonille kirjoittaessa on hyvä muistaa, että instrumentin äänialan alimmat ja ylimmät sävelet ovat dynamiikan ja vireen puolesta haastavia (Teal 1963).

Sektiossa saksofonin rooli voi olla esimerkiksi:

- Altto- tai tenorisaksofoni soittaa usein sointuhajoitusten toiseksi ylintä ääntä
- Baritonisaksofoni soittaa usein sointuhajoitusten alinta ääntä
- Trumpetin tuplaaminen oktaavia alemmalla
- Trumpetin tuplaaminen samasta oktaavialasta (trumpetti alhaalla ja saksofoni ylhäällä)
- Saksofonia voi käyttää myös melodiasoittimena ja/tai unisonossa pasuunan tai trumpetin kanssa
- Basson tuplaaminen (jos kyseessä baritonisaksofoni)
- Sektio koostuu harvoin pelkistä saksofoneista

Kuvio 6. Sopraano- ja alttosaksofonien soivat äänialat (Teal 1963).

Kuvio 7. Tenori- ja baritonisaksofonien soivat äänialat (Teal 1963).

4 Sektiossa soittaminen

Sektiosoitosta voidaan nostaa esiin useita musiikillisia perustaitoja, jotka vaikuttavat sektiosoiton tasoon. Nämä perustaidot ovat puhallinsektiosoiton ydin, jota kaikkien puhaltajien on hyvä harjoitella ja ylläpitää.

4.1 Kuunteleminen

Moniin taitoihin liittyy olennaisesti kuunteleminen. Puhallinsektiossa soittaminen on ryhmätöitä, jossa kaikilla on vastuu kuunnella toisia koko ajan (Eskola 2020). Puhaltajalla täytyy olla valmius muuttaa omaa soittoaan muiden soiton mukaiseksi ja mukautua osaksi ryhmää. Kuuntelun kautta voidaan vaikuttaa kaikkiin soitannollisiin asioihin, joita ovat balanssi, time, vire, äänten lopetukset ja fraseeraus. Yleensä sektion lead-soittaja (korkeinta stemmaa soittava soittaja) määrittelee soitollaan näitä musiikillisia asioita ja muiden tehtävä on kuunnella sitä, miten hän niitä toteuttaa (Ahoniemi 2020). Ihannetilanteessa muusikot tuntevat lead-soittajan tavan soittaa, kaikki kuuntelevat tarkkaan toisiaan ja stemmat ovat laadukkaita ja helppolukuisia. Tässä tilanteessa sektio soittaa tasokkaasti ja yhteissoitto toimii. Jos soittajalla ei ole taitoa kuunnella ympärillään olevia soittajia, ei hän voi myöskään olla hyvä sektiosoittaja.

4.2 Fraseeraus ja rytminen tulkinta

Yhteissoittoa edesauttaa, että kaikki soittajat mieltävät fraseerauksen ja rytmin samalla tavoin. Fraseerauksella tarkoitetaan musiikillisten fraasien ilmentämistä ja muotoilua omalla persoonallisella tavalla niin, että alkuperäinen musiikillinen informaatio ei muutu tunnistamattomaksi (Musical phrasing 2021). Se on osa musiikin tekemisen ydintä, joka erottaa soittajat toisistaan ja tekee meistä persoonallisia musiikin tulkitsijoita. Musiikin tyylilaji ja esitettävä ohjelmisto määrittävät oikean fraseerauksen. Jazz-musiikissa on paljon erilaisia tapoja fraseerata ja ne liittyvät jazzin eri tyylisuuntiin. (Ahoniemi 2020.)

Fraseerausta ilmennetään nuoteissa fraseerausmerkein, joita ovat muun muassa staccato ja legato. Jokaisen sektiosoittajan tulisi tuntea fraseerausmerkit (Eskola 2020). Ilman merkkien tuntemusta yhdenmukainen fraseeraus ei toteudu ja sektion soitonlaatu kärsii.

Fraseerausta voi harjoitella esimerkiksi imitoimalla taitavien muusikoiden fraseerausta. Imitointi on tärkeässä roolissa fraseeraukseen liittyen. Soittaja imitoi lead-soittajan fraseerausta kuulokuvan perusteella ja mukautuu osaksi sektiota. Perustekniikan on oltava riittävällä tasolla, jotta soittaja voi muunnella fraseeraustaan. Fraseeraukseen liittyviä harjoituksia löytyy luvusta kuusi.

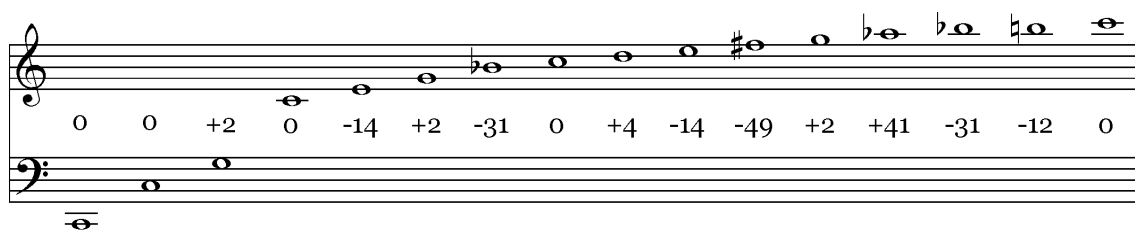
4.3 Virittäminen

Puhallimet eivät ole tasavireisiä. Vireessä soittaminen vaatii soittajilta taitoa hallita oman soittimensa äänen tuottaminen ja yläsävelsarja. Lisäksi tarvitaan nopeaa reagointia viireen kuulemiseen suhteessa ympärillä olevaan tonaliteettiin.

Jokaisen puhallinsoittajan perusta hyvälle intonaatiolle on rento ansatsi ja tasainen puhallus (Intonaatio 2021). Tasaisen äänen tuottaminen vaatii puhaltajalta hyvän palleanhengityksen ja vapaasti ja tasaisesti instrumenttiin virtaavan puhalluksen. Vain tälläisellä äänellä soitinta pystyy virittämään. Jos äänenmuodostus ei ole riittävällä tasolla ja äänenkorkeus muuttuu läpi puhalluksen, on virittäminen haastavaa.

Kaikkien puhaltajien on hyvä opetella manipuloimaan äänenkorkeutta. Sitä voi säädellä erilaisilla suun ja leuan vokaaliasennoilla. Kaikilla vokaaliasennoilla on oma vaikutuksensa äänenkorkeuteen. Tätä voi kokeilla sanomalla u, a ja i hitaasti peräkkäin. Nämä vokaaliasennot muuttavat suun sisäosan tilavuutta ja vaikuttavat suoraan vireeseen: mitä korkeampi asento (i-asento on korkein), sitä korkeampi ääni. (Corley 2016.)

Kun viritetään harmonian mukaan, on ymmärrettävä soivan sävelen funktio bassosävelle (Eskola 2020). Luonnonsävelvirityksessä tiettyjä harmonian ääniä on joko laskettava tai nostettava, jotta sointu soi hyvin. (Joffe 2019.) Esimerkiksi duuriterssiä täytyy laskea 14 senttiä soinnun vireessä soimiseksi. Viritysmittaria tulisi käyttää yläsävelsarjan perusäänen virittämiseen. Tämä tehdään pidentämällä tai lyhentämällä soittimen putken pituutta (vaskisoittimissa virityspotki ja saksofonissa suukappale). Soittajan on tunnettava yläsävelsarja ja sen osasävelintervallit (kuvio 8) kyetäkseen soittamaan hyvässä vireessä.

Kuvio 8. Yläsävelsarja (Joutsenvirta 2005).

Viritä näin:

1. Aseta viritysmittari haluttuun viritykseen (esim. 442hz).
2. Soita soittimella tasainen, huojumaton pitkä ääni ja seuraa mittarista äänen virettä.
3. Jos soittamasi ääni on korkea, avaa putkea. Jos ääni on matala, sulje putkea.
4. Kun soitat muita kuin soinnun perussäveliä, äänenkorkeutta on säädettävä sopivaksi vallitsevaan harmoniaan nähden. Tämä tehdään vokaalitekniikalla.

Viritys tapahtuu samalla tavalla, jos soittajia on useampia. Kaikkien on ymmärrettävä oman äänen funktio sointuun nähden ja tehtävä tarvittavat korjaukset läpi stemman.

4.4 Nuotinluku

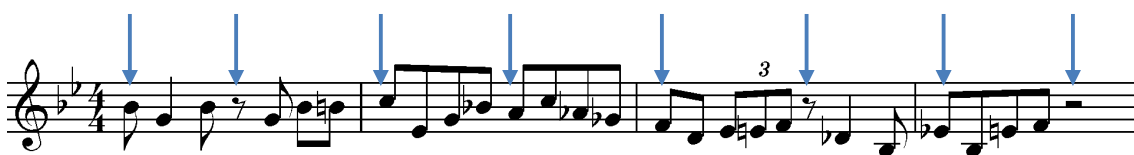
Hyvä nuotinlukutaito on tärkeä osa puhallinsektiosoittajan ammattitaitoa. Soittajat saavat soitettavan materiaalin stemmoina, jotka on sovitettu sektiolle sopiviksi. Yleensä stemmojen omaksumiseen ei ole kovin paljoa aikaa, sillä soittajat saavat ne usein vasta harjoituksissa. Harjoituksia on usein myös melko vähän, joten soittajilla täytyy olla tarpeeksi hyvät taidot nuotinlukuun.

Omaa nuotinlukutaitoa voi kehittää harjoittelemalla säännöllisesti. Harjoittelun tulisi sisältää mahdollisimman paljon eri tyyllilajeille tyypillisiä musiikillisia ilmiöitä, jotta kirjoitettua nuottia oppisi tulkitsemaan tyylinmukaisesti pelkän nuottikuvan perusteella (Aho-niemi 2020).

Ennen fraasin soittamista se kannattaa omaksua sisäisesti solfaamalla. Kun pystyt hahmottamaan fraasin solfan kautta, on sen tuottaminen omalla instrumentillakin helpompaa. Solfa auttaa meitä tulkitsemaan kirjoitetut nuotit soivaksi musiikiksi, ja siksi sitä kannattaa harjoitella sekä nuotinluvun yhteydessä, että erikseen.

Kun siirrytään soittamaan, on hyvä miettiä kuinka ylläpitää omaa pulssia ja kuinka suhteuttaa se ulkopuolelta kuuluvaan pulssiin. Meidän on tunnettava ja kuultava rytmi ja oltava valmiita reagoimaan siinä tapahtuviin muutoksiin. Voimme ylläpitää pulssia ja rytmiä esimerkiksi polkemalla kevyesti päkiällä tai vain varpailla. Osa soittajista saattaa polkea neljäsosia, osa vuorojaloin neljäsosia ja osa vuorojaloin puolinuotteja. Yleensä vuorojaloin polkeminen tapahtuu niin, että vasen jalka lyö aina ensin. Vasen jalka lyö ensin, sillä se kuvastaa nuottikuvan etenemistä vasemmalta oikealle. Puolinuottien polkeminen vuorojaloin mahdollistaa tahtiviivan hahmottumisen eli vasen jalka lyö alas aina tahdin ensimmäisellä iskulla. Jokainen voi miettiä itselleen sopivaa tapaa ylläpitää pulssia ja kokeilla erilaisia tapoja sen polkemiseen.

Nuotinlukua edesauttaa, jos oppii hahmottamaan nuottikuvasta suurempia kokonaisuuksia. Esimerkiksi 4/4-tahtilajissa tahdin voi jakaa kahteen osaan: pääiskuihin yksi ja kolme (kuvio 9) (O'Donnel 2011). Pääiskut hahmottamalla voi nähdä kerralla enemmän ja ennakoida tulevia säveliä. Lukemisesta tulee myös rennompaa ja voi helpommin keskittyä itse musiikkiin.

Kuvio 9. Fraasin jako pääiskuihin yksi ja kolme.

Nuotista voi hahmottaa nuottikuvan perusteella monia asioita, joiden tunnistaminen helpottaa soittamista. Näitä ovat mm. erilaisten sävelaiheiden toistuminen (patternit ja sekvenssit) ja rytmiset ilmiöt (esimerkiksi clave). (Sol 2017.) Nuottikuvasta voi löytää erilaisia ennalta tuttuja asteikkokulkuja tai erilaisia murtosointuja. Huomioida voi myös tempon ja dynamiikan muutokset sekä sävel- ja tahtilajin vaihdokset.

Kaiken edellä mainitun lisäksi puhaltajille voi tulla eteen tilanteita, joissa stemmat eivät olekaan oikeassa sävellajissa tai niitä ei ole transponoitu soittimen vireelle sopiviksi.

Näissä tilanteissa puhaltajan täytyy osata transponoida oma stemmansa. Myös transponointia pitää harjoitella, jotta se tarpeen tullen onnistuu. Transponointia voi toteuttaa niin, että miettii ensin, kuinka paljon sävellaji muuttuu eli mikä on uusi sävellaji ja minkä intervallin päässä se on verrattuna kirjoitettuun sävellajiin. Tämän jälkeen tietää, minkä intervallin päähän kirjoitetut nuotit on ajateltava.

Muistilista nuotinlukuun:

- Tarkista kappaleen sävel- ja tahtilaji ja niiden mahdolliset muutokset kappaleen aikana.
- Huomioi tempoon liittyvät määreet ja esitysmerkinnät, esimerkiksi viitteet fraseeraukseen (esimerkiksi medium swing).
- Havainnoi kappaleen rakenne: onko mahdollisia kertauksia tai hyppyjä, kuten segno- tai coda-merkintöjä.
- Tarkastele nuottikuvaa ja etsi mahdollisia haasteellisempia paikkoja, joissa täytyy olla tarkkana.
- Tee edellä mainituista asioista muistiinpanoja nuottiin.
- Keskity ennen soittamista ja soittamisen aikana.
- Yritä pysyä tyynenä. Älä hätäänny virheistä vaan mene vain eteenpäin.
- Ennakoi eli lue nuottia koko ajan eteenpäin!

5 Sovittaminen, äänittäminen ja miksaaminen

5.1 Puhaltimien sovittaminen

Puhallinsektion soivaan lopputulokseen vaikuttaa vahvasti myös itse soitettava materiaali eli sovitus. Teoston (Teosto, 2021) mukaan sovittaminen tarkoittaa teoksen luovaa

muuntamista, jossa kappaleeseen tehdään jotain, mikä erottaa sen selvästi alkuperäisestä. Sovituksesta vastaa yleensä sovittaja, joka on kirjoittanut stemmat kaikille sek­tion puhalltimille. Hyvin ja tarkoituksenmukaisesti sovitettu materiaali ”soittaa itse itsensä”. Tällöin puhallinstemmat ovat luonteivia ja instrumenteille toimivia. Sovittaminen on tärkeässä osassa, kun puhutaan hyvästä sektiosoitosta.

Sovittaminen vaatii luovuuden ja nuotinkirjoitustaidon lisäksi laajaa musiikin, musiikin-teorian ja instrumenttien tuntemusta. Sovittajan on hyvä tuntea paljon erilaista musiikkia ja eri tyyllilajeja (Suomen musiikintekijät, 2020). Jos sovittaja on tekemässä esimerkiksi jazz-sovitusta, täytyy hänen huomioida jazz-musiikin erityispiirteet, joita ovat muun muassa kolmimuunteisuus, laajat soinnut, synkopoiva rytmiikka ja improvisointi. Sovituksen tyyllilaji (ransk. *genre*) antaa yleensä tyylipiirteen puolesta raamit, jonka mukaan sovittaja omaa luovuuttaan käyttäen kirjoittaa sovituksen kappaleesta.

Sovittajan on hyvä olla tietoinen instrumenttien erityispiirteistä. Jokaisella soittimella on omat soittotekniset haasteensa ja rajoitteensa, jotka voivat estää erilaisten ideoiden kirjoittamisen. Eri instrumentit muun muassa soivat vaihtelevin sointivärein eri rekistereissä.

Tyypillisiä puhallinkokoonpanoja ja niiden erityispiirteitä:

Kaksi puhallinta:

Trumpetti ja tenorisaksofoni

- Keskirekisterin unisono (tenorisaksofoni ylhäällä ja trumpetti alhaalla)
- Oktaaveissa etenevä äänenkuljetus
- Tyypillisesti jokin intervalli kahden stemman välillä (usein terssi tai seksti)
- Ei voi luoda vielä sointusävyä, koska kolmas ääni puuttuu
- Tunnettu kokoonpano esim. The Brecker Brothers

Kolme puhallinta:

Trumpetti, tenorisaksofoni ja pasuuna (tai baritonisaksofoni)

- Mahdollistaa kolmiäänisen harmonian ja hajoitukset
- Pasuuna tuo sek­tion sointiin kuulautta ja pyöreyttä
- Priimeissä ja oktaaveissa tapahtuva äänenkuljetus
- Baritonisaksofoni tyypillisempi perinteisessä, juurevassa soul-musiikissa
- Tunnettu kokoonpano esim. Art Blakey and His Jazz Messengers

Neljä puhallinta:

Kaksi trumpettia, tenorisaksofoni (tai alttosaksofoni) ja pasuuna (tai baritonisaksofoni)

-Neljän puhaltimen käyttö mahdollistaa laajempia hajoituksia ja laajemman äänialan käyttämistä

-Mahdollistaa neliäänisen harmonian ja hajoitukset

-Tunnettu kokoonpano esim. The Phenix Horns

Viisi puhallinta:

Kaksi trumpettia, tenorisaksofoni (tai alttosaksofoni), pasuuna ja baritonisaksofoni

-Mahdollistaa viisiäänisen harmonian ja hajoitukset

-Enemmän ”massaa” ja äänenpainetta puhallinsektio-osuuksiin (vrt. big band –tyyliseen orkestrointiin)

-Laajemmat hajoitukset kuin neliäänisellä sektiolla

-Tunnettu kokoonpano esim. Tower of Power

5.2 Puhaltimien äänittäminen ja miksaaminen

Äänittäminen ja miksaaminen ovat viimeiset asiat, jotka vaikuttavat oleellisesti soivaan lopputulokseen. Äänittäjällä tulisi olla kokemusta ja tietoa puhallinsoitinten akustisesta soundista, jotta hän osaisi mikittää puhaltimet oikealla tavalla ja huomioida instrumentin erityispiirteet. Omasta mielestäni puhaltimia äänittäessä ja miksatessa tulisi pyrkiä mahdollisimman realistiseen soundiin.

Ääniteknikko Joona Pirilän (Aava Audio) mukaan puhaltamien mikitykseen ja miksaamiseen vaikuttavat vahvasti äänitettävän musiikin tyylilajilliset erityispiirteet (Pirilä 2021). Tästä syystä soitettavan musiikin tyylilaji on hyvä kertoa äänittäjälle etukäteen, jotta hän voi miettiä valmiiksi sopivat mikrofoni vaihtoehdot esiintymistä tai studiosessiota varten. Tämän lisäksi on hyvä tuoda ilmi mitä puhaltimia sektiossa on, jotta äänittäjä voi mikrofoniin lisäksi miettiä myös sopivan asettelun soittajille.

Studiossa sektio kuulostaa yleensä parhaalta, kun kaikki tai suurin osa sektion soittajista äänitetään samassa tilassa. Sektio äänitetään usein pienessä puolikaaressa, jolloin suurimmat vuodot voidaan estää mikkiasetuilla. Jos soittaminen tallennetaan yksi soittaja kerrallaan, voi soiton kokonaisuudesta hävitä yhtäläisyys. (Pirilä 2021.)

Kaikki erilaiset mikkityypit toimivat puhaltimissa, mutta niillä kaikilla on oma erityinen luonteensa: dynaamiset mikrofonit antavat ”räväkän” ja ”fokusoidun” soundin, kondensaattorimikrofoneista saadaan ”clean” ja ”pop-henkinen” soundi kun taas nauhamikrofonit luovat lämpimän soundin (Pirilä 2021). Mikkivalinta on yleensä aika henkilökohtainen mieltymys, sillä erilaiset mikrofonit sopivat eri soittajille paremmin kuin toisille.

Mikrofonin etäisyys vaskisoittimesta vaikuttaa soundiin ja äänenvoimakkuuteen. Saksofonia mikittäessä kannattaa tietää, että ääntä ei tule vain kellosta, vaan sitä tulee myös aukinaisista läpistä. Mikki on hyvä asettaa kellon yläpuolelle kohti kelloa niin, että se poimii myös rungon läpistä tulevan äänen.

Editointivaiheessa sektion soiton rytmistä tarkkuutta ja virettä voidaan korjata, mutta se ei itsessään korvaa hyvin soitettua ja tiukkaa lähtösaundia. Siksi äänitettävä ohjelmisto pitää harjoitella hyvään kuntoon ennen varattua studioaikaa.

Lopulliseen soundiin vaikuttavat seuraavat seikat:

- Soittajan lähtösaundi
- Äänitystilan akustiikka
- Mikrofonivalinta ja mikrofonin asettelu
- Etuvahvistin
- Äänitetäänkö raidat koneelle vai nauhalle
- Miksaus
- Masterointi

6 Harjoitukset

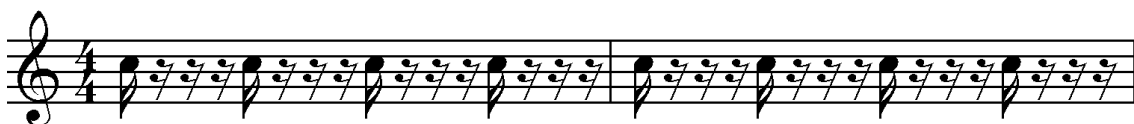
Olen kerännyt tähän osioon erilaisia harjoituksia, joiden avulla voi harjoitella sektiosoit-
tamista yksin tai ryhmässä. Osa harjoituksista soveltuu tehtäväksi yksin sekä ryhmässä
ja osa harjoituksista toimii vain yksin tai ryhmässä tehtäväksi.

Olen opiskellut soittamista useiden opettajien kanssa ja saanut kaikilta erilaista oppia,
jonka pohjalta nämä harjoitukset on kirjoitettu. Osa harjoituksista olen oppinut joltakin
muulta ja osa on minun kehittämiäni ja muokkaamiani, jonka vuoksi en ole varma niiden
tarkasta alkuperästä.

6.1 Rytmiiä ja fraseerausta kehittävät harjoitukset

6.1.1 Kuudestoistaosat yhtenäisiksi

Tämän harjoituksen ideana on harjoitella sektion yhteistä käsitystä neljäsosan alais-
kuista. Harjoittelemisen tukena voi käyttää metronomia. Asetakkaa ensin alhainen
tempo, noin 50-80 iskua minuutissa. Valitkaa jokin yhteinen helposti tuotettava sävel,
kuten soiva Bb, jota käytätte läpi harjoituksen. Aloittakaa harjoitus soittamalla pelkästään
iskullisia kuudestoistaosia metronomin mukana (kuvio 10). Soittakaa äänet mahdollisim-
man lyhyinä ja selkeästi artikuloitettuna läpi harjoituksen.

Kuvio 10. Neljäsosan ensimmäiset kuudestoistaosat

Kun olette löytäneet yhteisen käsityksen iskullisten kuudestoistaosien soittamisesta, siir-
tykää eteenpäin eli soittakaa neljäsosan kolmatta kuudestoistaosaa (kuvio 11).

Kuvio 11. Neljäsosan kolmannet kuudestoistaosat

Seuraava vaihe on soittaa neljäsosan alajaon kuudestoistaosista toista ja neljättä kuudestoistaosaa (kuviot 12 ja 13). Tässä vaiheessa harjoitus muuttuu hieman haastavammaksi, jolloin on vieläkin tärkeämpää keskittyä ajattelemaan kuudestoistaosapohjaista alajakoa.

Kuvio 12. Neljäsosan toiset kuudestoistaosat

Kuvio 13. Neljäsosan neljännet kuudestoistaosat

Harjoitusta voi soveltaa erilaisten rytmien ja rytmisten ilmiöiden harjoitteluun. Kuudestoistaosapohjaisen alajaon jälkeen voi siirtyä harjoitteluun esimerkiksi neljäsosan triolipohjaista alajakoa tai jazz-fraseerausta.

6.1.2 Rythmi ja fraseeraus imitoimalla kuntoon

Harjoitettava materiaali poimitaan ohjelmistosta tai levyltä ja sitä voi harjoitella yksin tai ryhmässä. Tämän harjoituksen ideana on rytmisen fraasin toisto vuorotellen kahden soittajan välillä. Soittajat valitsevat yhden fraasin toistettavakseen harjoiteltavasta ohjelmistosta ja imitoivat fraasin rytmikkaa käyttäen esimerkiksi yhtä säveltä.

Kuvio 14. Esimerkki mahdollisesta rytmistä

6.1.3 Fraasin rakennus ääni ääneltä

Joskus stemmoissa voi tulla vastaan haastavampia ”juoksutuksia”, jotka ovat nopeita aika-arvoja sisältäviä fraaseja. Fraaseissa voi olla myös muita rytmisiä ja fraseerauksellisia haasteita. Usein tämän kaltaiset paikat pyritään harjoittelemaan hitaassa tempossa. Seuraavia harjoituksia voi soittaa yksin tai useamman soittajan kanssa.

Harjoituksen ideana on pitää tavoitetempo ja pilkkoa fraasi yksittäisiin ääniin. Soita ensin pelkästään fraasin ensimmäinen ääni. Lisää sitten seuraava ääni jatkoksi. Lisää fraasiin säveliä sitä mukaan, kun edelliset sujuvat halutulla tavalla.

Toisen harjoitustekniikan ideana on pitää tavoitetempo, mutta ”hidastaa” ääniä laajentamalla niiden aika-arvoja. Voit laajentaa harjoiteltavan fraasin kuudestoistaosat esimerkiksi puolinuoteiksi. Supista puolinuotit tämän jälkeen neljäsosiksi, neljäsosat kahdeksasosiksi, kahdeksasosat kahdeksasosatrioleiksi ja nämä kuudestoistaosiksi.

6.1.4 Stemmat kuntoon laulamalla

Yhteissoittoa voi kehittää myös stemmoja laulamalla. Laulamisen kautta voidaan saada soitettavan materiaalin kuulokuva. Ei ole välttämätöntä laulaa täysin nuotilleen, sillä ensin voi keskittyä vain rytmeihin. Tätä tekniikkaa voi soveltaa yhteisen fraseerauksen ja rytmin löytämiseen ja vahvistamiseen. Tämän harjoituksen tarkoituksena on laulaa soitettava materiaali, jotta sen toteuttaminen soittaen olisi luontevampaa ja helpompaa.

Valitkaa harjoiteltava kohta ja laulakaa ensin pelkkiä rytmejä. Kiinnittäkää seuraavaksi huomiota fraseeraukseen: äänten pituuksiin, äänten painotuksiin ja niin edelleen. Tämän jälkeen voitte yrittää laulaa myös oikeat sävelet.

6.1.5 Fraseerauskuuri

Valitse jokin tuttu asteikko ja alhainen metronomilukema, jossa voit soittaa asteikkoa hitaasti kahdeksasosina. Asteikkoa kannattaa soittaa keskirekisteristä ensin vain oktaavin alueelta, jotta voi keskittyä täysin vain fraseeraukseen. Myöhemmin voit laajentaa harjoituksen rekisteriä molempiin suuntiin.

Aloita harjoitteleminen soittamalla asteikkoa legatossa (kuvio 15). Soita äänet täysin kiinni toisiinsa – kuin ne olisivat yhtä tasaista äänipatsasta. Muista soittoa tukeva tasainen puhallus. Kun legato-soitto tuntuu sujuvan, voit harjoitella kielittämistä jokaiselle äänelle (kuvio 16). Kaikki pysyy muuten ennallaan, mutta kieli tekee työtä erottelemalla äänet toisistaan. Pyri pitämään kielitys tasaisena, sulavana ja rentona. Kieli voi ensin väsyä tämän kaltaisesta harjoittelusta, joten muista pitää taukoja.

Kuvio 15. Esimerkkiasteikko legatona

Kuvio 16. Esimerkkiasteikko äänet kielittäen

Seuraavaksi voit harjoitella staccato-kielitystä, jossa äänet kielitetään lyhyiksi (kuvio 17). Pidä kaikki edelleen muuten ennallaan, mutta kielitä hieman napakammin – niin, että äänet soivat lyhyinä. Pyri pitämään staccato-kielityksessä myös hyvä puhallus ja äänen kvaliteetti. Kun staccato-kielitys tuntuu luontevalta ja on hyvin hallinnassa, voit siirtyä harjoittelemaan harjoiteltujen artikulaatiotapojen yhdistelmiä, joita näet kuviossa 18. Harjoittele asteikkoa kaikilla näillä esimerkeillä ja niitä varioimalla.

Kuvio 17. Esimerkkiasteikko staccatona

Kuvio 18. Esimerkkejä erilaisista artikulaatiotavoista

6.2 Virettä kehittävät harjoitukset

6.2.1 Äänen korkeuden nostaminen ja laskeminen

Intonaation säateleminen vaatii, että kykenet puhaltamaan pitkää ääntä, jonka korkeus pysyy koko puhalluksen ajan tasaisena. Tasaisen äänen soittamisen lisäksi on osattava nostaa ja laskea sävelkorkeutta, jotta äänen virittäminen on mahdollista.

Soita pitkää ja tasaista ääntä. Lähde ensin nostamaan äänen korkeutta vokaaliasentoa muuttamalla. Pidä ääni tässä korkeudessa ja anna sen soida. Kiinnitä huomiota siihen, ettei äänen korkeus muutu. Tee sama nyt niin, että lasket äänen korkeutta vokaaliasentoa muuttamalla.

6.2.2 Intervallit vireeseen

Harjoitusta varten tarvitset pitkänä soivan pohjaään¹, jonka päälle voit soittaa erilaisia intervaleja. Voit käyttää myös pianoa pohjasävelen tuottamiseen.

Laita haluamasi pohjasävel soimaan käytössäsi olevasta äänentoistojärjestelmästä tai kuulokkeista ja soita ensin samaa säveltä omalla instrumentillasi. Soita tätä säveltä niin kauan, että koet sen soivan aivan samassa vireessä kuin käyttämäsi pohjasävel. Siirry sen jälkeen soittamaan puhdasta kvinttiä pohjasäveleen nähden.

¹ Pitkänä soivan pohjaään eli dronen tuottamiseen voidaan käyttää muun muassa "Cello Drones For Tuning And Improvisation" –albumia tai "Drone Tone -Natural Cello Reference Tones"- nimistä sivustoa (dronetool.com).

Kun kvintti alkaa soida vireessä pohjasäveleen nähden, voit jatkaa terssiin. Etsi duuri-terssi ensin ja sen jälkeen molliterssi. Tersseistä on tärkeää muistaa, että duuriterssi tulee virittää alaspäin ja molliterssi ylöspäin. Terssien virittämisen jälkeen voit soittaa duuri- ja mollikolmisointuja instrumenttisi rekisterin läpi hitaasti pitkinä ääninä. Keskity kuuntelemaan virettä ja tarpeen vaatiessa korjaamaan sitä mahdollisimman nopeasti.

Duuri- ja mollikolmisoinnuista voit jatkaa muihin intervaleihin ja sointutyyppeihin. Soita seuraavaksi suuret ja pienet sekstit. Sekstien virittämisen jälkeen voit soittaa molli- ja duurisekstisoinnut läpi rekisterin. Jos jokin intervalli ei tunnu soivan vireessä eikä vire löydy, voit aina taivuttaa ääntä hitaasti alas ja ylöspäin. Näin kuulet varmasti, onko soittamasi ääni lähestymässä virettä vai ei.

Sekstien jälkeen voit siirtyä suurin ja pieniin septimeihin. Soita septimit ja sitten voit jatkaa puhtaaseen kvarttiin ja suureen sekä pieneen sekuntiin. Viimeisenä voit etsiä tritonuksen eli vähennetyn kvintin (tai ylinousevan kvartin).

6.2.3 Soinnut kuntoon

Seuraavassa harjoituksessa käsitellään kolmisointujen virittämistä. Harjoitusta varten tarvitaan vähintään kolmen soittajan sektio. Jokainen soittaja saa yhden äänen kolmisoinnusta. Esimerkiksi pasuuna saa perusäänen, tenorisaksofoni kvintin ja trumpetti terssin.

Valitkaa joukostanne harjoituksen johtaja, joka päättää milloin sointu vaihtuu. Aloittakaa harjoitus soittamalla duurikolmisointua (kuvio 19) ja soittakaa sitä niin kauan, kunnes harjoituksen johtaja näyttää soinnun vaihtuvan. Soinnun vaihtuessa ainoastaan trumpettisti muuttaa duuriterssin molliterssiksi. Tästä mollisoinnusta vaihdetaan uuteen sointuun taas merkistä ja äänensä muuttaa vain tenorisaksofonisti, joka laskee puhtaan kvintin vähennetyksi. Saadaan aikaan vähennetty kolmisointu, joka vaihtuu uudeksi duurikolmisoinnuksi, kun pasunisti laskee perusääntä puolikkaalla soinnun vaihtuessa.

Jatkakaa harjoitusta niin pitkään alaspäin, kuin rekisteri kaikilla riittää. Toisaalta tässä tilanteessa voitte hypätä myös ylempään rekisteriin.

Tenor Saxophone
 Trumpet
 Trombone

Duuri   Molli   Vähennetty   Duuri   Molli

Kuvio 19. Nuottiesimerkki harjoituksesta

7 Pohdinta

Opinnäytetyöni tavoitteena oli tutkia puhallinsektiossa soittamista ja laadukkaaseen soittoon johtavia osa-alueita. Esiin nousseet osa-alueet ovat loppujen lopuksi perusasioita, jotka täytyy hallita ammattitasolla. Opinnäytetyöni kertoo näiden osa-alueiden tärkeydestä ja niiden harjoittelemisesta. Tavoitteena oli myös luoda työkaluja sektiosoitamisen harjoittelemiselle. Muodostui kokonaisuus erilaisia harjoituksia, joita voi harjoitella yksin tai ryhmänä.

Koen, että tämän työn tekeminen opetti minulle paljon. Tiesin toki jo monista asioista opinnäytetyöhöni liittyen, mutta nyt koen sisäistäneeni ne paremmin. Olen saanut syvennettyäni omaa osaamistani, sillä jouduin käsittelemään paljon erilaista tietoa aiheeseen liittyen ja sanallistamaan asioita itse.

Haastatteleminen oli minulle uusi kokemus, joka onnistui omasta mielestäni melko hyvin, sillä olin miettinyt apukysymyksiä, joiden kautta pystyin viemään keskustelua eteenpäin. Haastattelemanani asiantuntijat osasivat myös kertoa asioista, joita en olisi itse keksinyt edes kysyä.

Harjoitusten tekeminen oli minulle luontevaa ja kehitinkin ne ihan ensimmäiseksi tätä työtä tehdessäni. Yritin soveltaa omia kokemuksia harjoittelemisesta ja luoda mahdollisimman tehokkaita ja yksinkertaisia harjoituksia. Harjoitusten sanallistaminen ei ollut helppoa, sillä siihen ei ollut vielä rutiinia. Myöhemmin työn edetessä huomasin kehittyneeni kirjoittajana, mikä teki kirjoittamisesta lopulta mielekkäämpää ja helpompaa.

Kirjoitusprosessi oli pitkä ja hidas. Annoin itselleni luvan keskittyä aina yhteen lukuun kerrallaan, saadakseni aina yhden kokonaisuuden valmiiksi. Työstin tekstiä mielessäni ja etsin aiheeseen liittyvää aineistoa. Luin aineistoa ja kirjoitin sen pohjalta tekstiä yhden kokonaisuuden verran, jonka jälkeen tapasimme sisällönohjaajani Antti Rissasen kanssa. Antti kommentoi kirjoittamaani tekstiä ja antoi muokkausehdotuksia sen eteenpäin viemiseksi.

Haasteeksi tätä työtä tehdessäni nousi tiedonhankinta. Erilaista tietoa oli löydettävä paljon, sillä aihe itsessään on melko laaja ja moniulotteinen. Haastavaa oli esimerkiksi löytää tarkkoja tietoja kappaleiden esittäjistä. Ei ollut itsestään selvää, että Earth, Wind & Fire olisi maininnut tarkkaan, mikä sektio oli soittanut milläkin levyn kappaleella. Heidän levyillensä mukana on heidän omaan kiertuekokoonpanoonsa kuuluva The Phenix Horns sekä Jerry Hey Horns.

Opinnäytetyön tekeminen vahvisti omaa ammattitaitoani soittajana ja pedagogina, sillä nyt tiedän puhallinsoittamisesta enemmän. Voin hyödyntää tätä erilaisissa opetustilanteissa, kuten soitto- ja ryhmätunneilla. Osaan opettaa tärkeitä perustaitoja selkeämmin ja yksinkertaistetummin. Myös erilaisten sovitusten tekeminen aloitteleville soittajille on selkeämpää, kun olen syventänyt omaa tietämystä trumpetin ja pasuunan suhteen. Koen olevani nyt myös tietoisempi omasta soittamisestani osana puhallinsektiota ja pystyn parantamaan sektion soiton laatua paremmaksi. Voin sanoa, että tämän opinnäytetyön tekeminen antoi minulle paljon monipuolista substanssiosaamista, joka auttaa minua puhallinsoittajan ja –pedagogin urallani.

Lähteet

Ahoniemi, A. 2020. Saksofonisti, huilisti, säveltäjä, sovittaja ja laulaja-lauluntekijä. Haastattelu 2.9.2020.

Ankeny, J. The J.B. Horns. Verkkojulkaisu. <https://www.allmusic.com/artist/the-jb-horns-mn0000767491> (Luettu 1.12.2020)

Allen, M. 2016. Interview: Jerry Hey, Pop Music's Go-Go Man for Horn and String Arrangements. Verkkohaastattelu 13.3.2016 <https://daily.redbullmusicacademy.com/2016/05/interview-jerry-hey> Luettu 27.11.2020

Chicago 2021a. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa <https://chicagotheband.com/band-members/>

Chicago 2021b. Verkkoartikkeli. Saatavilla www-muodossa [https://en.wikipedia.org/wiki/Chicago_\(band\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Chicago_(band))

Corley, P. 2016. What a difference a vowel makes focus and tuning for clarinetists. Verkkoartikkeli 1.12.2016. Saatavilla www-muodossa <https://www.dansr.com/vandoren/resources/what-a-difference-a-vowel-makes-focus-and-tuning-for-clarinetists>

Eskola, J. 2020. Trumpetisti, säveltäjä, sovittaja ja yhtyeenjohtaja. Haastattelu 2.9.2020.

Intonaatio 2021. Verkkosivusto. Saatavilla www-muodossa <http://web.uniarts.fi/intonaatio/indexc6fd.html?id=11&la=fi>

Joffe, E. 2019. Intonation or In-tuneation? Verkkoartikkeli 22.7.2019 <https://joffewoodwinds.com/articles/intonation-or-in-tuneation/>

Joutsenvirta, A. 2005. Osaääneistö. Verkkosivusto. Saatavilla www-muodossa <http://web.uniarts.fi/akustiikka/index4b7f.html?id=14&la=fi> Luettu 25.1.2020

Musical phrasing 2021. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa https://en.wikipedia.org/wiki/Musical_phrasing

O'Donnel, E. 2011. 5 Steps To Mastering Sight-Reading. Verkkootikkeli. Saatavilla www-muodossa <https://www.jazzadvice.com/5-steps-to-mastering-sight-reading/> luettu 9.1.2021

Pirilä, J. 2021. Ääniteknikko, tuottaja ja basisti. Haastattelu 9.3. 2021.

Reeves, B. 2015. The Other Side Of The Bell – A Trumpet Podcast: Episode #22 – Jerry Hey 22.1.2015. Podcast. Kuunneltu 27.11.2020

Ruippo, M. 2008. Vaskipuhaltimet. Verkkosivusto. Saatavilla www-muodossa <http://ruippo.fi/material/sovitus/soitinoppi/page2/page2.html> Luettu 5.2.2021

Saarinen, M. 2015. Trumpetti. Video. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/11/26/trumpetti>

Sol, N. 2017. 7 Ways to Improve Your Sight-Reading. Video. Saatavilla www-muodossa <https://www.youtube.com/watch?v=a30fiKOJCCw>

Standing in the Shadows of Motown. 2002. Artisan Entertainment. Saatavilla www-muodossa <https://vimeo.com/306924495>

Suomen Musiikintekijät. 2020. Sovittaminen. Verkkosivusto. Saatavilla www-muodossa <https://musiikintekijat.fi/neuvonta/sovittaminen/>

Teal, L. 1963. The Art of Saxophone Playing.

Teosto. 2020. Mikä On Sovittamista. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa <https://www.teosto.fi/usein-kysyttya/#mika-on-sovittamista>

The Brecker Brothers 2021a. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa <https://www.all-music.com/artist/randy-brecker-mn0000332725/credits#>

The Brecker Brothers 2021b. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa <https://www.all-music.com/artist/michael-brecker-mn0000390239/credits>

The Memphis Horns 2020a. Verkkosivusto. Saatavilla www-muodossa <https://memphismusichalloffame.com/inductee/memphishorns/>

The Memphis Horns Section 2020b. Haastatteluvideo 5.7.2012. <https://www.youtube.com/watch?v=9Vk2F7jUWWU>

The Phenix Horns 2020a. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa https://en.wikipedia.org/wiki/Phenix_Horns

The Phenix Horns 2020b. Verkkoartikkeli. Saatavilla www-muodossa <http://www.jayepurplewolf.com/EARTHWINDFIRE/thephenixhorns.html>

The Phenix Horns 2020c. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa <https://www.thephenixhorns.com/discography/>

The Phenix Horns 2020d. "Hand in Hand" – The Phenix Horns (with Phil Collins). Video. Saatavilla www-muodossa <https://www.youtube.com/watch?v=rLbnk4nsn5o>

Tower of Power 2020a. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa <https://towerofpower.com/horn-section-discography> luettu 26.11.2020

Tower of Power 2020b. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa https://en.wikipedia.org/wiki/Tower_of_Power

Tower of Power 2020c. Tower of Power "Soul Vaccination". Video 6.11.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=39iqAxU8K3I>

Trombone 2021. Verkkosivu. Saatavilla www-muodossa <https://en.wikipedia.org/wiki/Trombone>

Turun Filharmoninen Orkesteri 2020. Verkkoartikkeli. <https://www.tfo.fi/fi/pasuuna> Luettu 7.12.2020

Wawzenek, B. 2018. True Blue: The Band Behind the Blues Brothers. Verkkoartikkeli 28.11.2018. Saatavilla www-muodossa <https://ultimateclassicrock.com/blues-brothers-band-members/> Luettu 11.4. 2021

Liite 1: Tiedote opinnäytetyöstä**Tiedote opinnäytetyöstä**

Hyvä _____,

Olen Severi Hietala ja opiskelen Metropolia Ammattikorkeakoulussa musiikkipedagogin tutkintoa. Opintoihini kuuluvassa opinnäytetyössäni tarkastelen puhallinsektiosoittoa ja siihen liittyviä aiheita, kuten fraseeraus ja intonaatio.

Opinnäytetyössä kerätään tietoa haastatteleamalla kentällä toimivia ammattilaisia sektiosoittoa ja sektiosoittoa toimimisesta. Haastattelut toteutetaan syksyllä 2020. Haastattelut on tarkoitus äänittää, jotta niitä on mahdollista tarkastella ja käyttää lähdemateriaalina opinnäytetyön toteutuksessa.

Saatan mahdollisesti viitata haastatteluissa ilmenneisiin näkökulmiin työtä kirjoittaessani ja mainita sinut nimeltä. Lupaen tarkastuttaa kaikki nimelliset viittaukset haastatteluaineistoon sinulla ennen kuin työ menee tarkastukseen ja julkaisuun. Sitoudun huolehtimaan aineiston käsittelystä huolellisesti. Opinnäytetyön valmistuttua aineisto hävitetään asianmukaisella tavalla.

Vahvistaisitko suostumuksesi erillisen lomakkeen allekirjoituksellasi. Voit myös halutessasi kysyä lisätietoja sähköpostitse tai puhelimitse.

Kiitos!

Severi Hietala

Opinnäytetyön ohjaaja Metropolia Ammattikorkeakoulussa:
Annu Tuovila, MuT

Liite 2: Suostumus tutkimukseen osallistumisesta –lomake

Suostumus tutkimukseen osallistumisesta

Tutkimuksen nimi: Puhallinsektioiton ABC: Mikä tekee hyvän puhallinsektion ja miten harjoitella sektioittoa?
Tutkimuksen toteuttaja: Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, Severi Hietala Ohjaaja: Annu Tuovila

Minua, _____, on pyydetty osallistumaan yllämainittuun opinnäytetyöhön, jonka tarkoituksena on tutkia puhallinsektioitamista.

Olen saanut tutkimustiedotteen opinnäytetyöstä ja ymmärtänyt sen. Tiedotteesta olen saanut riittävän selvityksen opinnäytetyöstä, sen tarkoituksesta ja toteutuksesta, oikeuksistani sekä opinnäytetyöhön mahdollisesti liittyvistä hyödyistä ja riskeistä. Minulla on ollut mahdollisuus esittää kysymyksiä ja olen saanut riittävän vastauksen kaikkiin osallistumista koskeviin kysymyksiini.

Minua ei ole painostettu eikä houkuteltu osallistumaan opinnäytetyöhön.

Minulla on ollut riittävästi aikaa harkita osallistumistani.

Ymmärrän, että osallistumiseni osallistuminen on vapaaehtoista ja että voin peruuttaa tämän suostumukseni koska tahansa syytä ilmoittamatta. Olen tietoinen siitä, että mikäli keskeytän osallistumisen tai peruutan suostumukseni, minusta keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Allekirjoituksellani vahvistan osallistumiseni osallistumisen tähän tutkimukseen.

_____

Allekirjoitus:

_____

Nimenselvennys:

_____

Alkuperäinen allekirjoitettu tutkittavan suostumus liitteineen jäävät tutkijan arkistoon. Tutkimustiedote liitteineen ja kopio allekirjoitetusta suostumuksesta annetaan tutkittavalle.

Metropolia
Ammattikorkeakoulu

PL 4000
00079 Metropolia

Myllypurontie 1
00920 Helsinki

Puhelin 09 7424 5000

www.metropolia.fi
Y-tunnus: 2094551-1